

NAUJA GADYNE.

VOL. III SCRANTON Pa. JAUNIO 13 d. 1896 m. NO 21.

Entered at the Post office of Scranton
as second-class mail matter.

„Nauja Gadyne“ išleina kas nedėle.

„Nauja Gadyne“ ant metų kasztėja 2 dol. ant
pusės metų 1 dol.; į Europą ant metų kasztėja 3 dol.,
ant pusės 1 dol. 50 cen.

Antraszas dėl korespondencijų ir užsisteliavimų.

„NAUJA GADYNE“
421 PENN AVE SCRANTON, P.

„Nauja Gadyne“ („New Era“).

Published weekly in SCRANTON Pa.
421 PENN AVE.

Subscription price yearly two dollars,

RATES OF ADVERTISING

One Inch one month	\$1.00
One Inch one year	\$10.00
Two Inches one year	\$20.00

KOMUNISTAI.

(ISZTRAUKA ISZ B. LIMANOVSKIO VEIKALO).

Socijalistiskos teorijos Prancuzijoje, kŭmi daugiau augo, kŭmi daugiau tarpo darbo žmonių mynių plėtojosi,— tŭmi ir komunistiskesnį pobudį priimdavo. Taip vadinamas „babuvizmas“, Buonarottio maisztas, Buonarottio kningelės apie jo sŭkalbį pasirodymas, grįžimas į Prancuziją po svetina pravarde Babeufos sŭkalbininko, kurs „szurdžia jaunas, vilties pilnas“ rinko ir organizavo republikonus, jį tėvu savo vadinanezius, paskui Cabeto ir Blanquio veikmė—tai komunistų darbų pradžia. Kada anglininkų rysys, po prancuzų revoliucijai 1830 m. pŭlė, republikonai dēmokratiszką anglininkystę (Charbonnerie democratique) įsteigė, o vadovais

jos Buonarotti, Teste ir d'Argenson pastojo. Buonarottio ant Paryžiaus, Lyono ir kitų miestų amatininkų ir darbininkų itekmė buvo milžiniška. Jis prieteliszku pasielgimu savo pritraukdavo visus prie savęs.

Liepos mėn. revoliucijai pasibaigus, Prancuzijos buržuazija, atstumusi republikonus nŭ savęs, susibendravo su randu. Republikonai tŭmet su visu karsztumu prie žmonių nus kreipė. Darbininkų lŭma, didesnių miestų įpatingai, tame laike kas kart daugiau padėjimą savo suprasdavo. Sŭkalbininkiskzos republikoniskzos organizacijos dygo ir dauginosi. Garsios buvo „Tiesų žmogaus ir ukėso draugystė“ („Société des droits de l'homme et du citoyen“), kuri dusyk net: birželio mėn. 1832 m. Paryziuje ir balandžio mėn. 1834 m. Lyone bandė socijalistiską respubliką apskelbti, bei „Szeimynų draugystė“ („Société des familles“), kurią 1838 m. Barbės ir Blanqui po nauja pravarde į „Société des saisons“ suorganizavo ir kuri vėliaus smarkų republikoniską sukylimą 1839 m. pa. rengė.

Armandą Barbesą (1810 –1870) pramintą revoliucijiszku karžygiu, tiek to komunisto pobudyje buvo dorumo. Milžiniškų turtų savininkas, dėl draugiskų tikslų, atidŭdavo ir aukavo viską. Isz pradžios ėjo jis isz vien su Liudviku Augustu Blanqui ir su jŭmi drauge revoliucijos sukylimą 1839 m. parengė ir vedė. Ant myrio

apsudytas, kurį jam vėliaus į amžiną kalėjimą permainė, per revoliuciją 1848 m. susilaukė jis išliūsdavimo savo. Nū to laiko jo ir Blanquio keliai prasiskyrė. Blanqui, patėmyjęs kad 1848 m. revoliucija savo mierių ne pasiekė, gėidė naujo gyvotinio pervertimo, kada tū tarpu Barbės daug nū totesnio jos ugio tikėjosi. Per jį isteigta-me kliube: „Club de révoluition“, su tiks-lu revoliucijiszko [r]ando rėmimo, susirink davo daug gabių ir įtekmingų žmonių: Martynas Bernard, Thorė, Steponas ir E-manuelis Arago, Greppo, Landolph, Prou-dhon ir kiti. Bet apie egoistiskus geida-vimus „Tautiszko Susisirinkimo“ Barbės persiludyjęs, į vieną eilę su Blanquiū įsto-jo. Į kalėjimą apsudytas, 1854 m. tapė jis per Napoleoną III. išliūsdėtas, bet pats liūsdanoriai kaipo isztremtasis isz Prancuzi-jos iszvažiavo ir savo paveikslingu gyveni-mu garbę ir pagūdą įgyjo.

Blanquistiszkoji szalininkystė nū mo-kinancioziosis prancuziszkos jaunūmėnės su sivažiavimo Liegeje 1865 m. smaigiai aug-ti pradėjo. Gustovas Tridon, Protot, Hum-bert, Ranc didžią įtekme darė. Paryžiaus komunoje, blanquistai didesnę žmonijos dalį dėl savo pusės įgyjo. Po jos nūpūliui, Eudes, Courinet, Vaillant ir kiti į Londo-ną atvykę „Abelnos Tarptautiszkos Drau-gystės rodos“ sąnariais pastojo ir energisz-kesnės revoliucijiszkos polytikos geidė. Kada vienok 1872 m. abėlną rodą į Naują Yorką perkelti nutarta, jie isz „Tarptau-tiszkos Draugystės“ iszsiraszė. Blanquis-tiszkoji szalininkystė yra dabar stipriaus-iai suorganizūta isz visų dēmokratiskai —socialistiszku partijų Prancuzijoje. Lai-ke Pridriko Couneto laidotuvių, gegužio mėn. 1885 m., Blanquistai pasirodė milzi-nizskame skaitliuje ir ant policijos už-draudimo ne žiurint, ėjo su raudonomis

vėliavomis per visą Paryžių. Ant Emilio Eudeso, buvusio komunos generolo laidotuvių, 8 rugpjucio 1888 m., ant policijos ir žandarų užpūlio nepaisant, mynios žmo-nių suspėjo tvarką užlaikyti ir ant Pere-Lachaise kapinių nueiti. Blanquistų orga-nu yra dabar: „Cri du peuple“ (Tautos rėksmas).

Prancuziszkiejie Blanquistai ir ant vienos maskoliszkų iszeivių partijos didžią įtekme turėjo. Intelektualiszką pusę jų perstatydavo Petras Tkaczov o agitacijisz-ką Gasparas Turskij. Organu jų buvo „Nabat“ (Didis varpas), nū 1876 iki 1881 m. Gėnevoje iszeinantis; rodė jis nū pa-cioz pradžios tą kelią, į kurį paskui „Na-rodnaja Wola“ įžengė.

Pirm 1840 m. Paryžiuje komunistisz-koji propaganda buvo labai druta. Pasiro-dė didis skaitlius broziurų, o viena isz jų: „Ni chateaux ni chaumières“ (Nei palociū nei blogų butų) buvusio kuningo Pillattio didžią įtekme darbininkų tarpe sudarė. Komunistiszkos pažvalgos, Cabeto įpatin-gai, be abejonės ir ant kitų prancuziszku socialistų įtekme turėjo. Petras Leroux atvirai su Cabėto komunistais isz vien ėjo, pažjstami Fourieristai Pranciszkus Vidal bei nusipelnėsis Campanellos ir Moruso iszguldytojis ir užmirszto o daug naudingo veikalo: „Code de la nature“ — Morelly'o iszleistojis, — Villegardelle, taipjau ant fourieristiszkos dirvos komunizmą czie-pyjo.

Vienu isz karszcziausių Cabėto sądar-bininkų buvo lenkas, Liudvikas Krokiko-skis. Jis su įpatingesniu karsztumu iki myriui evangeliszką komunizmą platino, leidime laikrasztėlio „Populaire“ buvo draugdirdėju, o po Cabeto į Nouvoos vaziavimui, tapė jo vietininku Prancuzi-je ir laikraszczio rėdytoju. Svarbesni

straipsniai „Populairés“ pasirodė vėliaus atskiriai kaip „Système de fraternité“ Paryžiuje 1849—1851 m. išleisti.

Kitaip veikė du komunistai—materialistai: J. May ir Džamy; abu anarkistai. Jie nei jokių aprubežavimų dėl žmogaus ne pripažindavo, net ir liūsanorių. „Dirbką gali“—buvo Džamy'o principu. May 1841 m. leidė „Humanitaire“, Džamy—vėl—„Egalitaire“. Pastarojo veikalas, „Code de comunaute“ (1843) taip kasliuk formos bei turinio „Kelionė į Ikariją“ Cabeto primena.

Tame laike, kada darbininkų pabrūkė daug apie socializimą ir komunizimą, sznekėta buvo, į Paryžių atvyko kriauczius Vilimas Veitling (gim. 1810, †1871), isz Magdeburgo Vokietys. Persiėmęs komunistų rasziava, kuri ateitėje atgaivintą ir tobulą draugiją pieszė, paėmė pats už plunksnos ir 1840 m. apgarsino brosziaurą: „Die Menschheit wie sie ist und wie sie sein soll“ (Kokia yra ir kokia buti turi žmonija), kurios įtekmė vokiszuk darbininkų tarpe buvo milžiniszka. Nū Paryžiaus policijos persekiojimų pabėgęs atvyko į Szveicariją ir czia podraug su kitais vokiszkais komunistais smagiai komunistiszką agitaciją platino. Vevey'uje paleido svarbiausį savo veikalą: „Die Garantien der Harmonie und Freiheit“, kuriame fourieristiszkas pažvalgas su komunistiszkais į vieną daigtą risza. Nepritruko jam ir originaliszkumo. Prie originaliszukų užmanymų priguli: iszmauios projektas, ant darbo adynų rėntas ir įvykdinantis su pagalba komerciszuk kningelių, kokiomis koz nas ateitės darbininkas aprupintas turi buti.

Tarp vokiėzių, o įpatingai tarp vokiszuk iszeivių atsirado daug komunizmo iszapzintojų. Prie įtekmingesnių prigulė-

jo Szveicarijoje: Augustas Becker, brosziu relės „Was wollen die Communisten?“ (Ko komunistai nori?) autorius, Jonas Pilypas Becker, Froebel, dainius Herveg. Londone matome Marksą, Engelsą, Ecarių, Schrammą ir tt. Tame laike komunistu pastojo A. Douai, kurs nemenką įtekmę ant vokiszuk darbininkų Suvienytose Valstijose Amerikos įgyjo. Straipsnis jo, laikrasztuje „Zukunft“ (1877 m.) po antgalviu: „Nur im Communismus ist groesstmoegliche Freiheit“ (Komunizme tikt yra didžiausia liūsybė) spaudintas, atsizenkli-

na aiszkiu daigto perstatymu. Ir lenkiszkoje iszeivystėje atsirado komunistai, bet isz tų vienok daugiaus Liudvikas Krolikovskis pagarsėjo. Jis Paryžiuje nū 1842 iki 1846 m. leidė laikrasztį: „Polska Chrystusowa“, o savo darbais dalyvavo jame ir pažįstamas dainius Antanas Goreckis, autorius giesmių: „Poezye Litwina“. Tikslu to laikraszcio buvo atgaivinti lenkiszką draugiją dvasiszka ir per atgaivinimą pakelti ją isz vergijos. Tikrojoj Kristaus bažnyczoje-raszo Krolikovskis—negal kilti nei užsilaikyti nei jokia privilegija, nei joks prisisavinimas, nei joks, nors ir mažiausias, valdymas žmogaus per žmogų. Visos tos trys neteisybės yra broliszkai Kristaus meilei prieszingos. Beprocziai tikt ar apgavikai gali sakyti apie Brolystę, o tū tarpu remti privilegijas, prisisavinimus ir tvirtus arba laikinius vieszpatavimus ir valdymą žmonių. Po 1846 m. sukylimui, Krolikovskis, su nauju karsztumu ragino įsteigti susivienijimą lenkiszkos iszeivystės evangeliszkos meilės dvasėje ir tame tiksle pradėjo organizūtį „Suvienytų Brolių“ ryszį.

Komunistiszkos pažvalgos su draugiszkos mislies augimu atsimaitydavo ir kas kart persitikirndavo, jūg privalo susidrau-

gauti t. y. į visos draugijos savastį paimti visus pabirkus, dirbtuves, darbo įrankius ir kredito įrėdnes; tą-gi vėl ką kožnas uždirbs, palikti individualizškai jo savybei Komunizmą tą, ant pacijos produkcijos ir išmainos aprubežiūtą, kolektivizmu praminta. Toje dvasėje jau anksčiaus, nės 1836 ir 1838 m. raszė senas saint — simonistas Konstantinas Pecqueur veikalūse: „Theorie nouvelle d'economie sociale et politique, ou étude sur l'organisation des sociétés“ ir „Des intérêts du Commerce, de l'Industrie et de l'Agriculture, et de la civilisation en général“. Teorija kolektivismo vienok, kokią sziadient turime, kilo nū laiko įsteigimo Tarptautizkos Darbininkų Draugystės Londone.

Isz naujų prancuziszkų komunistų atsižnyėjo ponė Andrė Léo (Communisme et propriété) ir Tony—Moilin (Paris en l'au 2.000 et la liquidation sociale), bet pirm viso Milliėre, kurs laikrasztyje „Marseillaise“ pilną eilę straipsnių po antgalviu „Organisation d'une republique communiste“ (Organizacija komunistizkos respublikos) patalpino. Pastariejie abu žuvo krvinoje nedėlioje, po Paryžiaus komunos apveikimui.

Sarancziukietis.

CARO KARUNAVOJIMAS.

Skaitydamas žinias apie karunavoji mą caro, apie iszkilmę, processijas ir pokylius, apie blizgėsį ir parodą, apie barbarizką szvituriavimą, apie drapanas isz aukso ir žibanczių brangakmenių, asz negalėjau atsikratyti nū mislies apie bėdnus ir nusiminusius kiemionis, apie dirbančius, pus-alkius milijonus, apie apgalėtinias ir neiszmananczias mynias, kurios su

kunu ir duszia priklauso carui.

Asz mislinau apie nugaras, randūtas nū knutu, apie tukstanczius kalėjime sėdinczius už pasidrašinimą isztarti pustyliai žodį valnybės dėlei, apie dideię daugybę tų, kurie buvo varomi, kaip gyvuliai, alsnancziais keliais į peklą Siberijos.

Szuviai kanūlių Moskvos nebuv gar: us gana, nei gaudėsį varpų, nei trubų, dėl perrėkimo vaitonės aplalintinių.

Asz mislinau apie tėvus, kurie buvo atplėszti nū moterių ir vaikų už tai, kad nusikalto sznekėdami kaip žmonės.

Ir kad kuningai kalbėjo apie carą kaip apie „Dievo skirtąjį žmogų“, „Dievo pūszteįjį žmogų“, mano kraujas užvirė.

Skaitydamas apie karunavoji mą carienės asz mislinau apie Siberiją. Asz mislinau apie merginas dirbanczias kasyklose, traukianczias rudį isz urvų, surakintas rėtėžiais; jaunas merginas, beveik nūgas, ant mylistos žvėriszkų urėdninkų; jaunas merginas verkenczias, savo gyvatą nuraudanczias už tai, kad isz jų skaisczių lupų spur stelėjo žodis valnybė.

Tacziaus įstatymai apleidzia, užmirszta jas, ir karunavoja carienę. Neteisingumo, kėsmų ir baisybės szitime bėdname sviete gana yra, idant žmonybę atvesti į pasiutimą.

Nežinia ir prietarai karunavoja begėdystę ir terionybę. Milijonai piningų yra eikvojami dėl nuziaminimo ir apgėdinimo žmonių.

Atpakal karunacijos, atpakal visų žmonių, atpakal visų veidmainystų nėra nėko apart melo.

Tai nėra tiesa, kad Dievas „skyrė“ sziatą carą ant valdymo ir rubavojimo szimčių milijonų žmonių.

Tai yra paikas, barbarizskas, prieta-

ringas melas—melas, kurį nei iszkilmė su szvitra, nei plevėsūjanczios karunos, ar parėdyti kuningai, su szvitrūjancziais kodylū indais, negali permaintyti į teisybę.

Tie, kurie nėra apjakinti spindėjimu ir žibėsiu Moskvoje, regi milijonus namų, ant kurių pūla szeszėliai; regi milijonus verkiančių motynų, kurių vaikai yra pavogti per carą; regi tukstanczius kaimų be mokslainių, milijonus namų be kningų, milijonų milijonus vyrų, moterių ir vaikų, dėl kurių ateitės nemirga jokia žvaigždė ir kurių vienintėliu sėbru yra myris.

Karunavojimas yra apszmeiža devynioliktojo szimtmeczio.

Ilgai tegyvūja žmonės Maskolijos!

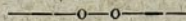
R. G. Ingersoll.

Tarp įtūdų varnų isz tikro retkarcziais baltas tesiranda; tūmi labiaus tėnyjasi, kad koks „dvasiszkas rakalis“ syki teisybę pasako. Taip padarė neseniai kuningas Mills isz Buffalo, sakydamas pamokslą didelėms mynioms žmonių. Tarp kitko jis sakė: „Vienu isz blogiausių ženklų serganczios draugijos yra tai, kad įstatymdaviszkos korporacijos beveik su visu lindo tarnystoje piningūczy. Įstatymdavejai yra vietininkais žmonių, tai-gi jie turėtu žmonių tiesas užstavinėti. Ažūt to jie parsidūda, kaip Judas, su visu be gėdos. Kongresso sąnariai taip purvinai pasielgia, jūg žmogus prastoji įtikėjimo, kad turime krikszczioniszką įstatymdavystę ir kad gyvename krikszczioniszkoje szalyje. Tereitąjį metą tris valstijų legislaturos tapė užbaigtos visatinomis pesztynėmis, už tai kad legislatoriai negalėjo susitaikyti pasidaliniame polytikiszko grobio. Asz buvau pereiąjį metą kuningu Albanyje paskirtas ir turėjau progą sakyti pamokslą dėl legis-

latorių. Vienok asz žinau, kad asz sakiau pamokslą dėl kurczyų ausių. — Labai pavojingu zenklu musų serganczios draugijos toliaus yra pasibaisėtinas ugis musų bagotos tinginių kliasos. Toji kliasa yra sugadinta iki gyvam kaului. Viską jie perka — garbę ir žmogiszką vertybę vargūlių, garbę ir dorybę moterių ir mergų; viską, kas szventa ir iszkilinga, mokslą ir presą. Jie nesibaiminja jokių įrankių, nors jie butu piktadėjiszki, jei-gu tik eiuasi apie jų turtų padauginimą. Jie lėbauja ir eikvoja neprigimtūse raskaziūse. Neseniai viena moteris isz „auszsztesniųjų keturių szimtų, New Yorke parengė vakariene dėl garbės savo szunyeczio už \$ 500! Ar-gi jau nelaikas sustabdyti tokį užimą szitų dykadūnių draugijos? Yra praeikimu buti varge, bet dar didesniu praeikimu buti bagocziumi ir tinginiu. Korporacijos ir sūkalbiai bagoczii (trustai) skelbia blogus laikus pareinant nū pirmiero produkcijos. Bet tą bėdą butu lengvu prazalinti gerai maitinami ir dengiant vargūlius. Turi-gi ganėtina buti puvėsių valstijoje Danijos, jei-gu norus darbininkai be darbo klejoja po visą szalį. Bėgyje pereitos žienos szalo tukstancziai bėdniokų dėlei sutarmės anglinių trustų; baronai anglių meta kalėt ant pirmiero produkcijos“....

Galiaus, kuningas vis-gi velnio ragus iszkiszso, nės tvirtino, kad geriaus nebūsį, iki krikszczionybė giliaus neįsvieszpatausiantį. Tūmi-gi nemažiaus pasilieka teisybe, ką jis pasakė apie vieszpataujanczią bagoczii lūmą. Tai-gi tik tap toliaus mokyk, pon kuninge!

UŽBAIGA MUSU TRIUSO.

26 d. geguzio d-ras Szliupas, Szliupie-

nė ir Maliauskas laikė kalbas svetainėje Bentzigo Williamsburge, N. Y. Kadągi šventabezdžiai iš anksto bėgiojo į policiją kerszydami, jūg jie kalbėtojus nuzudy-sį, tai kapitonas prisiuntė ant kalbų keletą policmonų, kurie — azūt kalbėtojams ką k nkti—turėjo vadzioti į cypę tūs, kurie ketino pakelti žudynes.... Sako, kad ant ulyczius vienas išz tokių pesztukų kitam lietuviai net į kaklą smeigęs su peiliu! Puikus tai darbai katalikų!— Szliupienė kalbėjo apie trukumą szviesos musų žmo-nėms, klaidų augnimą vaikų, stokų susi-telkimo tarp darbininkų, išz ko pareina skurdas ir polytikiszka priespauda. Szliu-pas-gi kalbėjo apie tobulinimąsi žmonijos, apie išzsiplėtojąmą nūmonių, apie valnyji-mąsi išz senoviszkų prietarų ir retėzių. Ma-levskis įpatingai nurodė reikalingumą darbininkams organizūtiesi.

Waterburyje 26 ir 27 d. gegužio Szliu-pas kalbėjo vieną vakarą apie pamatą dor-os ir apie tiesas ir pareigas žmčnių, antrą vakarą paszventė idėjai evolucijos. Szliu-pienė kalbėjo apie reikalingumą apsiszvie-timo įpatingai lietuviių moterims. Žmo-nių pasielgimas buvo girtinas. Po kalbų buvo diskussija.

Bostone 28 ir 29 d. kalbos buvo laiky-tos ant augszcziaus minėtų tēmų. Žmonės akvai klausėsi ir girtinai užsilaikė czėse kalbų. Tik ir czion po nevale norėjo įsi-veržti, geriejie katalikai: Antanas Kava-liauckas, Virbickas Gutauckas ir kiti pesz tukai. Kad tas jiems nenusisekė, tai jie bandė atsikerszyti ant ulyczių!

Bostone teko apsilankyti muzeumūse. Tokius muzėjus, kaip randasi Cambridge, prie Harwardo universitėto, retai kur ga-lima užtikti. Bet lietuviai ten nesilanko, nors muzėjai atviri stovi dėl visų. Ten ga-li kožnas persiliudyti apie darbą, atlikta kulturoje

per kitas tautas. Bet lietuviai netroksza matyti, o tūni labiaus patys kulturiszka gyventi. Tik keletas akylesnių vyrų buvo drauge, ir apziuriuojėme dalį palygintinės anatomijos; czion ir paėjimas žmogaus išz žiamesnių tvarinių aiszskiai perstatytas ran-dasi. Sugrįžę į New Yorką turėjome plo-gą taip-gi aplankyti muzėjų, kur pūla į akį įpatingai rankiai muzikaliszkų instru-mentų ir galėrija abrozų.

Visur draugai ir izzmanesni žmonės mielai mus priiminėjo ir vaiszino, už ką jiems vieszai ir nūszirdžiai tariame: dekul! O kas link aklų ir prietaringų mynių, tos dar neiszfriedėjo išz gyvuliszkumo ir vargiai bau mes sulauksime tos valandos, kada lietuviszki galvijai pavirs į manan] czius žmonės.

Toji kelionė parodė mums, jūg tiktai mažuma lietuviių yra gūdonės vertais; toji mažuma visur ir visūmet nesza skaitlingas aukas ant tėvyniszkos dirvos, daugiaus ra-si negu spēkos izsztesa. Taip pat ir mes darėme per daugelį metų. Bet po vald-gaiszta spēkos, nyksta viltis į lietuviių at-gyjimą ir pasikėlimą jū į žmoniszkumą. Stoka organizacijos dėl augsztesnių mierių, stoka troszkimo mokslo, įkandinas perse-persekiojimas, nerupestis apie palaikyma pressos—sztai priezastys, kurios pakartina mums gyvenimą, o galiaus ir liepia padė-ti plunksną į szalį. Prieg tam—apszmeiza ir blevzygos visur dūdasai matyti, netik rasztūse kuningų. Nesistebės skaitytojai, jūg ir mes pasitraukiame į užkampį, vely-dami lietuvystei augsztytn kilti, bet jau to-liaus nebįstengdami savomis pajėgomis bėgį dalykų tempti szviesos linkon. Reikia pasirupinti apie savo szejimyną ir apie savą paczius!

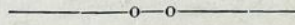
Nepaisome, ką draugai ar nedraugai sakys apie musų atlikta triusą; mes dirbo-

me, kaip išmanėme ir kaip geriausiai galėjome. Nū to laiko mes savo žygius meryjame pakreipti ant augsztesniojo mokslo laukų, o kįsztiesi į lietuviystės reikalus. atszadame ant tulo — trumpo ar ilgo — laiko. Likkitėsi, draugai ir draugės szviesos, sveiki!

D-ras J. Szliupas.
L. Szliupienė.

me apie moraliszką vertybę Lietuvos žmonių! Nunesza jie kromams. nunesza jie ir mums! Ir žinoma dar tycziojasi isz mūsų bėdų ir vargų ir rupe-czių. Bet taip darydami vargiai lietuviai toli pareis! Tai gi, gyvūkite sav visi sveiki!

Redakcija.

Į SKAITYTOJUS „N. GADYNĖS“.

Vienas ar kitas atsiras, kurs gal panorės tvirtinti, jūg mes, pasiliaudami iszleidinėti „N. Gadyne“ priszavinę šsame skaitytojų piningus. Tai-gi, idant tokioms kalboms uzbėgti ir pasielgti teisiai, mes zadame tiems, kurie szjmet įmokėję yra isz virszaus 2. dol. prenumeratės, atgrąžinti atgal 1 dolerį ar grynais piningais ar kniugomis, jei-gu kas tųjų reikalas; jei-gu kas kniugomis atsilyginimo trokszta, tegul dūda žnią bėgyje dviejų nedelių, kitaip jam taps grąžintas 1 doleris.

Atsiteisdami su tais, kurie per daug įmokėję yra, mes negalime neisztartiti pasiszkundimo ant tų, kurie mums liekasi skolingais, o kurių nerupestingumas atsilyuž laikrasztį privertė tąjį numarinti: mes uždengėme kasztus popėros, druko, ekspedicijos ir tt. didesnėje dalyje isz savo paczių kiszenės, nėra miellieje skaitytojai, nors buvo kelissyk praszomi užsimokėti skolas, to nepadarė. o skolingi mums skaitytojai liekasi \$405. Negalima norėti, kad mes ir dirbtumėme ir dar kasztais prisidėtumėme: tai butu dviejų skurų lupimas nū mūsų! Bet-gi tie geradėjai, kurie mus į bėdą gramzdzina, neužsimokėdami, ką skėh, tegul nemislyja kad jūs tšsysime po sudus—nors ant to mums įstatymai sluzija—, užteks mums to, kad persiliudyjo-

Prusų Lietuvoje, apart Varpo' ir Ukininko' iszeina dar 7 laiszškai lietuviszkoje kalboje, beje: „Nauja Lietuviszka Ceitunga“, „Tilžės Keleivis“, „Lietuviszka Ceitunga“, „Pakajaus Paslas“, „Konservatyvų Draugystės Laiszkas“, „Tėvynės Sargas“ ir Lietuvos Paslas'. Isz tų tik keletas yra tikrais lietuviszkais rasztais kiti įpatingai Lietuvos Paslas' yra dėl vokietinimo lietuvių! Ar ne gėda?

Iszėjo isz spaudos kningelė: „Gyvenimas Jėzas Kristaus“, suraszytas pagal naujaušius isztyrinėjimus. Prėkė 25 centai.

SALIUNAS
J' NAUJUNO
ANT N. WEST Uliczios No 234
S HENANDOAH, PA.

Vyrai! yra tai smagi vieta dėl užeigos o kas svarbiausiai, kad puikius gerimus pri laiko stiklus taip-gi mylžiniszkus dūda. Apė cigarus cigarus nėra ka sznekėti, nės jie patys giresi. Vyrai neužmirszkit pas savo atsilankyti! Czion yra liuksmiausia vieta dėl užeigos, nes ir adventai su gavėne susikabine szoka.

REDAKCIJOJE „N. GADYNES“ PARS DUODA:
421 Penn Ave., Scranton Pa.

1. Adomas ir Jieva. 10 c.
2. Vytauto abrozės 15 c.
3. Apszvietos (1892 ir 1893 m.) . . . \$ 3.00
4. Liet. Rasztai ir Rasztininkai . . . 25 c.
5. Etnologiskos smulkmenos 25 c.
6. Lietuvos Messijas 10 c.
7. Dievas, Dangus, Pragaras 10 c.
8. „Nauja Gadyne“ 1894 m. \$ 1.00
1895 m. \$ 1.50
9. Abrozės Gedimino 15 c.
„ Algirdo 15 c.
10. Prad. mokslas Angliskos kalbos 75 c.

Apart to:

Bibl. Liet. Mylėtojų:

1. Ką turime veikti dėl mūsų iszgan. 5 c.
2. Vienakis 5 c.
3. Vaiszes Jėzaus Kristaus pas Pijų IX 5 c.
4. Gyvenimas Jėzaus Kristaus 25 c.

SALIUNAS

716 W. LACAVANNA AVE SCRANTON, PA

Užlaikau gerus, szviežius ir sveikus gėrimus; laikau gerus cigarns ir užkandj. Lietuviai atsilankykite pas manę.

M. SZARAK

SENAS DRAPANAS PADARAU NAUJOMS!

Iszvalau, farbūju ir prosinu drapana vyrų ir moterių, taip-gi taisau už pigiausi prekę į trumpiausią laiką.

.S SEGAL

419 PENN Ave, SCRANTON, Pa.

J.T. F. HRENHOLT

Siuncziu PININGUS į vlsas dalis svieto, tieslok į namus,— Pardūdu LAIVAKORTES ant geriausių linijų, kaip HAMBURG AMERICAN PACKET Co., EXPRESS REGULAR, BALTIJOS, RED STAR ir visų kitų linijų.

321 PENN Ave.

SCRANTON, Pa.

Dr JAMES STEIN.

Gydo vien tik ligas: akių, ausų, nosies ir gerkles.

Adynos offico:

9 iki 12 prieš piet,

1 iki 4 po piet,

7 iki 9 vakare.

204 WYOMING Ave.

SCRANTON, Pa.

27. IX 05

DIDELIS LIETUVISZKAS

HOTELIS,

316 Penn Ave., **CRANTON, PA.**

Kuriame laikau visokius gėrimus ir už kandzius, o podraugei pardūdu laivakortes (szipkortes) ant geriausių laivų ir siuncziu piningus į visas szalis svieto kūnūpigiausiai.

Talpoji reikale, kiekvienam dūdu prietalszką rodą. Jusų Vienžemis

Pet. Lipaviczius.

E. B. GARNELL & CO.

1336 PROVIDENCE ROAD,

SCRANTON, PA.

Daro gėrus cigarus ir visokius gatunkus cigaretų įpatiugai Maskoliskūsu (su munksztukeliais).

J. LIETUVNIKAS

MINERSVILLE Pa. Gavo patenta ant karcemos savo name — užlaiko skanlausią alų ir likierus ir pirmos klasos cigarus; o telpo-gi pas jį yra labai priimni vieta dėl uželgos; nes yra geras žmogus; užtal lietuviai atsilankykite pas savąj;